

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 86 IM. PROF. JERZEGO SAMPY W GDAŃSKU

SZKOLNY SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH I KRYZYSOWYCH ORAZ W PRZYPADKACH
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA FIZYCZNEGO I CYFROWEGO UCZNIÓW

ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA W SP 86 W GDAŃSKU

2017-11-29

SPIS TREŚCI

I.	POSTANOWIENIA OGÓLNE	3
II.	OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH I TRUDNYCH.....	5
III.	WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI	6
IV.	PROCEDURA KONTAKTÓW Z RODZICAMI/PRAWNYMI OPIEKUNAMI UCZNIĄ	6
V.	ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE: AGRESJA, PRZEMOC, ZANIEDBANIE, KRZYWDZENIE	8
1.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIĄ.....	8
2.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ, KTÓREGO ZACHOWANIE UNIEMOŻLIWIA PROWADZENIE LEKCJI.....	9
3.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESJI SŁOWNEJ.....	9
4.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NASILONEGO ZJAWISKA (ESKALACJI) AGRESJI SŁOWNEJ	9
5.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI WOBEC UCZNIĄ – SPRAWCY AGRESJI LUB PRZEMOCY STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA	10
6.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POPEŁNIENIA CZYNU KARALNEGO JEST TAKA SAMA JAK PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZJAWISKA AGRESJI LUB PRZEMOCY STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA	10
7.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIĄ - OFIARY CZYNU KARALNEGO	11
8.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESJI WOBEC NAUCZYCIELA	11
9.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W SYTUACJACH INNYCH ZACHOWAŃ UCZNIÓW, KTÓRZY ZAGRAŻAJĄ BEZPIECZEŃSTWU ICH SAMYCH LUB INNYCH OSÓB	12
10.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA, GDY POJAWIAJĄ SIĘ PRZEŚLANKI MOGĄCE ŚWIADCZYĆ O KRZYWDZENIU DZIECKA PRZEZ PRACOWNIKA.....	12
11.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZANIEDBANIA UCZNIÓW PRZEZ RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW POD WZGLĘDEM ZDROWOTNYM ORAZ ZAPEWNIENIA PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH	13
12.	PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU KRZYWDZENIA DZIECKA ZAWARTE W POLITYCE WEWNĘTRZNEJ REGULUJĄCEJ OCHRONĘ DZIECKA PRZED KRZYWDZENIEM I ZAPEWNIĄCEJ BEZPIECZEŃSTWO DZIECIOM W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 86 W GDAŃSKU	13
13.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ PRZEJAWIA PROBLEMY ZDROWOTNE NA TERENIE SZKOŁY	17
14.	PROCEDURY DOTYCZĄCE PIERWSZEJ POMOCY	17
15.	PROCEDURA UDZIELANIA UCZNIOM PIERWSZEJ POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ	18
16.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA LEKKIEGO WYPADKU UCZNIĄ NIE WYMAGAJĄCEGO INTERWENCJI LEKARZA (POWIERZCHOWNE ZRANIENIA, OTARCIA NASKÓRKA, STŁUCZENIA, ITP.)	18
17.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ WYMAGAJĄCEGO INTERWENCJI LEKARZA	18
18.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU POWODUJĄCEGO CIĘŻKIE USZKODZENIE CIAŁA LUB ZE SKUTKIEM ŚMIERTELNYM	19
19.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYPADKU POZA ZAJĘCIAMI EDUKACYJNYMI I POZA TERENEM SZKOŁY	19
20.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ PALI PAPIEROSY, UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI	21
21.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL (PRACOWNIK SZKOŁY) PODEJRZewa, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW	21
22.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ UCZNIĄ	22
23.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ ZNAJDUJE SIĘ POD WPŁYWEM ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH PODCZAS WYCIECZKI	22
24.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK	23
25.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL PODEJRZewa, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK.....	23
26.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY I DEWASTACJI MIENIA SPOŁECZNEGO, OSOBISTEGO LUB WYMUSZANIA PIENIĘDZY	24
VIII.	PROCEDURY INTERWENCYJNE DOTYCZĄCE NISPEŁNIANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO, ZWALNIANIA I ODBIERANIA UCZNIĄ ZE SZKOŁY ORAZ SAMOWOLNEGO OPUSZCZANIA TERENU SZKOŁY PODCZAS ZAJĘĆ.....	25

27.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA ZAJĘĆ LUB SZKOŁY PRZEZ UCZNIĄ.....	25
28.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCA NIESPEŁNIENIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO LUB OBOWIĄZKU NAUKI	25
29.	ODBIERANIE DZIECI ZE SZKOŁY.....	26
IX.	ŚWIETLICA SZKOLNA.....	28
30.	FUNKCJONOWANIE ŚWIETLICY SZKOLNEJ.....	28
31.	PRZYPROWADZANIA DO ŚWIETLICY I ODPROWADZANIE NA LEKCJE DZIECI KLAS 0 – III UCZĘSZCZAJĄCYCH DO ŚWIETLICY	28
32.	PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z DZIEĆMI KLAS 0 – III, KTÓRE NIE SĄ ZAPISANE DO ŚWIETLICY, A ZOSTAŁY CZASOWO Z RÓŻNYCH PRZYCZYŃ POZOSTAWIONE BEZ OPIEKI.....	28
33.	PRZYPROWADZANIE I ODBIERANIE DZIECI ZE ŚWIETLICY SZKOLNEJ PRZEZ RODZICÓW	29
34.	SPRAWOWANIE OPIEKI NAD UCZNIAMI W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ.....	29
X.	ZAMACH SAMOBÓJCZY.....	30
35.	PROCEDURY POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCE ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO	30
A.	<i>Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych:</i>	30
XI.	ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZE: OBECNOŚĆ OSÓB POSTRONNYCH NA TERENIE SZKOŁY	33
36.	OSOBY DOROSŁE POD WPŁYWEM ALKOHOLU	33
37.	OSOBY DOROSŁE BĘDĄCE POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH NA TERENIE SZKOŁY	33
XII.	INSTRUKCJE ALARMOWE I EWAKUACJI NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA.....	34
38.	SPOSÓB ZACHOWANIA SIĘ NA WYPADEK POŻARU	34
39.	OGÓLNE ZASADY EWAKUACJI.....	35
40.	POŻAR LUB INNE ZAGROŻENIE	36
41.	POSTĘPOWANIE W SYTUACJI ZAGROŻENIA TERROREM	37
42.	UŻYCIE BRONI PALNEJ NA TERENIE SZKOŁY.....	37
43.	PODŁOŻENIE ŁADUNKU WYBUCHOWEGO	38
44.	PODŁOŻENIE PODEJRZANEGO PAKUNKU	39
XIII.	ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO UCZNIÓW	39
45.	PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ ZJAWISKA CYBERPRZEMOCY	39
46.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY	39
47.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC OFIARY CYBERPRZEMOCY	40
48.	PROCEDURA W PRZYPADKU NARUSZENIA PRYWATNOŚCI ZWIĄZANEGO Z NIEODPOWIEDNIM WYKORZYSTANIEM DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU DZIECKA	40
49.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA DZIECI W ZWIĄZKU Z NADMIERNYM KORZYSTANIEM Z INTERNETU	41
50.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA ZWIĄZANA Z NAWIĄZYWANIEM NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW W INTERNECIE – UWODZENIE, ZAGROŻENIE PEDOFILIĄ	41
51.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU BEZKRYTYCZNEJ WIARY W TREŚCI ZAMIESZCZONE W INTERNECIE, NIEUMIEJĘTNOŚCI ODRÓŻNIANIA TREŚCI PRAWDZIWYCH OD NIEPRAWDZIWYCH	42
XIV.	KONTAKT Z MEDIAMI.....	42
52.	KONTAKT Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ	43
53.	ZAPEWNIENIE OCHRONY ZWYCZAJNEJ PRACY SZKOŁY W WYPADKU NADZWYCZAJNEGO ZAINTERESOWANIA MEDIÓW LUB ORGANÓW ŚCIGANIA OSOBAMI ZE SZKOŁY	43
XV.	WYDAWANIE OPINII O UCZNIU.....	44
XVI.	UŻYWANIE TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	44

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- a. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w szkole, wynikają z aktów prawnych:
- Ustawa z dnia 26 października, 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
 - Inne przepisy szczególne stanowiące podstawę działań profilaktycznych i interwencyjnych:
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 230 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1996 nr 10 poz. 55 z późn. zm.)
 - Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r. "Polska Deklaracja w Sprawie Młodzieży i Alkoholu" (Monitor Polski Nr 6, poz. 125)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. 2003 nr 26 poz. 226 z późn. zm.)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 11, poz. 114)
 - Ustawa prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (art., 1, 5)
 - Ustawa o działaniach antyterrorystycznych z 10 czerwca 2016 r. (art. 1, 2)
 - Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 z późn. zm.)
 - Zarządzenie Nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich (Dz. Urz. KGP Nr 20, poz. 107 z późn. zm.)
- b. Art 304 § 1 Kodeksu postępowania karnego nakłada na każdego, kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, społeczny obowiązek zawiadomienia o tym prokuratora lub policję.

Przestępstwami ściganymi z urzędu są np.:

- spowodowanie uszczerbku na zdrowiu (art.156 kodeksu karnego) lub innego uszkodzenia ciała (art. 157 kodeksu karnego);
- pobicie (art. 158 paragraf 1 kodeksu karnego);
- narażenie na niebezpieczeństwo (art. 160 kodeksu karnego);
- czyn lubieżny z osobą małoletnią poniżej lat 15. (art. 200 kodeksu karnego);
- znęcanie się (art. 207 kodeksu karnego)

- c. Zgodnie z nowelizacją Ustawy o Systemie Oświaty i Karty Nauczyciela od maja 2007 roku określenie nauczycieli dotyczy „funkcjonariusz publiczny”.
- Zgodnie z art. 63 ust. 1 Karty Nauczyciela nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w kodeksie karnym. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są więc zobowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy jego uprawnienia zostaną naruszone.
- Wykonywanie funkcji przez funkcjonariusza publicznego jest chronione przez Kodeks Karny, rozdział XXIX. Dotyczy takich przestępstw jak:
- naruszenie nietykalności cielesnej (art.222 kk)
 - dokonanie czynnej napaści na funkcjonariusza (art.223 kk)
 - znieważenie funkcjonariusza (art.226 kk)
 - stosowanie groźby bezprawnej lub przemocy (art.224 kk)
- d. Funkcjonariusz publiczny ponosi odpowiedzialność za przekroczenie swoich uprawnień, niedopełnienie swoich obowiązków, czy ujawnienie informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności służbowych (np. ujawnienie spraw poruszanych w trakcie rady pedagogicznej z wyłączeniem treści uchwał).
- Art.231 § 1 kk Funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
 - Art.231 § 2 kk Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
 - Art.266 § 2 kk Funkcjonariusz publiczny, który ujawnia osobie nieuprawnionej informację stanowiącą tajemnicę służbową lub informację, którą uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, a której ujawnienie może narazić na szkodę prawnie chroniony interes podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
 - Art.271 § 1 kk Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadczona w nim nieprawdę, co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
 - Art.246 kk Funkcjonariusz publiczny lub ten, który działając na jego polecenie w celu uzyskania określonych zeznań, wyjaśnień, informacji lub oświadczenia stosuje przemoc, groźbę bezprawną lub w inny sposób znęca się fizycznie lub psychicznie nad inną osobą, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat.
- Funkcjonariusze publiczni podlegają szczególnej ochronie prawnej. Prawo przewiduje surowsze kary za znieważenie, naruszenie nietykalności cielesnej oraz czynną napaść, na taką osobę.
- e. **Celem** wprowadzenia procedur jest zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów oraz wdrażanie zasad postępowania, warunkujących bezpieczeństwo dziecka.
- f. Procedury dotyczą nauczycieli, rodziców/prawnych opiekunów, uczniów, pracowników administracji i obsługi.

- g.** Sposób prezentacji procedur:
 1. Zapoznanie rodziców z treścią procedur na zebraniach do 30 września każdego roku.
 2. Zapoznanie uczniów – na lekcjach wychowawczych do 30 września każdego roku.
 3. Opublikowanie zestawu procedur na szkolnej stronie internetowej
- h.** Ewaluacja rozwiązań proceduralnych:
 1. Monitorowanie prawidłowej realizacji procedur.
 2. Przeprowadzenie monitorowania stanu bezpieczeństwa zgodnie z harmonogramem badań, zawartym w Planie Nadzoru Pedagogicznego oraz w zgodni z ustaleniami Zespołu ds. bezpieczeństwa.
- i.** Tryb wprowadzania zmian:
 1. Zgłoszenie uwag Zespołowi do spraw bezpieczeństwa.
 2. Dyskusja nad proponowanymi zmianami w czasie posiedzenia zespołu.
 3. Zaopiniowanie naniesionych zmian przez zespoły funkcjonujące w szkole.
 4. Zatwierdzenie dokumentu przez Radę Pedagogiczną i wprowadzenie go w życie.

II. OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH I TRUDNYCH

1. **Sytuacja kryzysowa** to znaczące naruszenie bezpieczeństwa i występowanie zagrożenia zdrowia psychicznego i fizycznego lub życia.
2. **Sytuacja trudna** wychowawczo zachodzi wówczas, gdy uczeń prezentuje niewłaściwą postawę dezorganizującą pracę na zajęciach lekcyjnych i poza nimi, a także utrudniającą lub uniemożliwiającą realizację i przebieg procesu dydaktyczno – wychowawczego.
3. Postępowanie w sytuacjach kryzysowych i trudnych z udziałem ucznia powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia.
4. Wszelkich trudnych sytuacjach zaistniałych na terenie szkoły nauczyciele, wychowawcy i pracownicy szkoły powinni natychmiast informować dyrektora szkoły, który jest odpowiedzialny za respektowanie praw ucznia na terenie szkoły.
5. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest Szkolny Rzecznik Praw Ucznia.
6. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji kryzysowej lub trudnej i podjętych przez szkołę działaniach.
7. Uczniowie, których zachowania wykraczają poza normy prawne i zasady akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły.
8. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i / lub w sytuacjach szczególnych – dyrektor szkoły powiadamia pisemnie Sąd Rodzinny i/lub Policję i/lub inne instytucje zewnętrzne np. MOPR. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

9. Nauczyciel dokumentuje zaistniałe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z jego przebiegu, podjętych działań i ustaleń.

III. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

1. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia prawa i obowiązujących w szkole zasad niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.
2. Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego prawa i obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem.
3. W celu rozwiązywania zaistniałego problemu przedstawiciel szkoły:
 - ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami,
 - prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
 - prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą, oraz (ewentualnie) możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej.
4. Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze podejrzenia zaistnienia demoralizacji ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:
 - zastosowanie określonych w *Statucie szkoły* konsekwencji dyscyplinarnych, zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.
5. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. wzywane jest pogotowie).
6. Policja jest wzywana w przypadku:
 - gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
 - znalezienia na terenie szkoły substancji psychoaktywnych,
 - gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne,
 - kradzieży lub innych wykroczeń.
7. W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad prowadzone są dodatkowe zajęcia profilaktyczne.
8. Działania interwencyjne i profilaktyczne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły, za których bieżące i systematyczne doskonalenie odpowiada dyrektor.

IV. PROCEDURA KONTAKTÓW Z RODZICAMI/PRAWNYMI OPIEKUNAMI UCZNIA

- 1) Miejscem kontaktów rodziców/prawnych opiekunów z nauczycielami jest szkoła.
- 2) Kontakty rodziców/prawnych opiekunów z nauczycielami odbywają się według harmonogramu przedstawionego rodzicom na zebraniu we wrześniu. Ponadto informacja o terminach zebrań, a także dyżurach (konsultacjach) nauczycieli podana jest na stronie

internetowej szkoły. Zmiany terminów i miejsc kontaktu podaje wychowawca z wyprzedzeniem do dzienniczków uczniowskich lub poprzez dziennik elektroniczny.

- 3) Spotkania odbywają się w formie:
 - zebrań ogólnych z rodzicami
 - wywiadówek
 - rozmów indywidualnych
 - konsultacji
 - spotkań w innych terminach zgodnie z potrzebami nauczycieli lub rodziców/prawnych opiekunów.
- 4) Rodzice/prawni opiekunowie mogą się też kontaktować z nauczycielami w innym terminie, uzgodnionym telefonicznie lub pisemnie przez dzienniczek ucznia / dziennik elektroniczny.
- 5) W trakcie prowadzonych zajęć szkolnych, a także w ramach dyżurów w czasie przerw nauczyciel nie może przyjmować rodziców/prawnych opiekunów.
- 6) Miejscem kontaktów nauczycieli i rodziców/prawnych opiekunów są sale szkolne lub gabinety (dyrektora, pedagoga). Informacji o uczniach nie udziela się telefonicznie (z wyjątkiem sytuacji wcześniej uzgodnionych).
- 7) W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo szkoła może wezwać rodziców/prawnych opiekunów w trybie pilnym za pośrednictwem dzienniczka ucznia, telefonicznie lub w formie pisemnej za pośrednictwem sekretariatu szkoły.
- 8) Obecności rodziców/prawnych opiekunów na zebraniach odnotowuje wychowawca, lista stanowi załącznik do protokołu z zebrania.
- 9) Każdorazowy ważny kontakt z rodzicami/prawnymi opiekunami wychowawca odnotowuje w odrębnej notatce dołączonej do „Teczki wychowawcy”
- 10) Inne pisemne uzgodnienia między szkołą i rodzicami/prawnymi opiekunami dołącza się do dokumentacji wychowawcy lub pedagoga szkolnego.
- 11) Wszelkie uwagi, wnioski dotyczące pracy szkoły, ocen, zachowania ucznia, rodzice/prawni opiekunowie kierują w następującej kolejności do:
 - wychowawcy
 - nauczyciela przedmiotua w wyjątkowych przypadkach do:
 - dyrektora szkoły
 - organu nadzorującego szkołę.
- 12) O problemach, wynikłych w trakcie kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami, wykraczającymi poza kompetencje wychowawcy, należy niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły, który podejmuje interwencję.

V. ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE: AGRESJA, PRZEMOC, ZANIEDBANIE, KRZYWDZENIE

1. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

- 1) Nauczyciel bądź inny dorosły świadek zdarzenia reaguje na zachowanie agresywne i przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, a w możliwie najszybszym czasie przekazuje sprawę wychowawcy.
- 2) Wychowawca: - rozmawia z uczniami, (ewentualnie w obecności nauczyciela, świadka zdarzenia), - bada sytuację i ustala przyczynę agresji, - przypomina zasady i normy zachowania obowiązujące w szkole, - wyciąga konsekwencje z niewłaściwego zachowania ucznia/uczniów.
- 3) Wychowawca w uzasadnionych przypadkach powiadamia rodziców sprawcy i ofiary.
- 4) W przypadku nieobecności wychowawcy nauczyciel informuje o zdarzeniu: pedagoga lub dyrektora, którzy podejmują kroki określone w punkcie 2 i 3.
- 5) Wychowawca informuje pedagoga w sytuacjach powtarzającego się agresywnego zachowania ucznia.
- 6) Jeśli zachowanie nadal nie ulega poprawie, do szkoły wezwani zostają rodzice ucznia. Pedagog i wychowawca klasy przeprowadzają rozmowę z rodzicami: - ustalają przyczyny agresywnego zachowania ucznia, - informują o poniesionych i dalszych konsekwencjach dla ucznia (w przypadku braku poprawy), - proponują ścisłą współpracę z rodzicami i określają zasady dalszego postępowania celem poprawy zachowania dziecka, - proponują pomoc specjalistyczną.
- 7) Jeśli nadal nie ma poprawy w zachowaniu ucznia to organizujemy spotkanie: wychowawca klasy + dykcja + rodzice ucznia/prawni opiekunowie + pedagog. Wychowawca w porozumieniu z dykcją podejmuje działania zgodnie z zapisem w statucie szkoły i informuje o nich rodziców i ucznia, proponuje pomoc specjalistyczną. Rodzice/prawni opiekunowie, uczeń i wychowawca mogą podpisać kontrakt, zawierający zasady współpracy stron.
- 8) W sytuacjach często powtarzających się zachowań agresywnych, po wykorzystaniu wszystkich wyżej wymienionych działań, dykcja w porozumieniu z pedagogiem i wychowawcą powiadamia Policję (za wyjątkiem sytuacji uregulowanych prawnie) w celu przeprowadzenia rozmowy z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami.
- 9) Po każdym spotkaniu z rodzicami - wychowawca i pedagog sporządzają notatkę ze spotkania, którą podpisują rodzice/prawni opiekunowie.
- 10) W przypadku, gdy uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły zgłasza powyższy fakt dyrektorowi szkoły, a gdy go nie ma udaje się do wicedyrektora szkoły, pedagoga lub wychowawcy klasy.
- 11) Konsekwencje w/w zachowań określonych w p. 11 regulują przepisy wyższego rzędu.

2. Procedura postępowania wobec ucznia, którego zachowanie uniemożliwia prowadzenie lekcji

- 1) Upomnieć ucznia, który uniemożliwia prowadzenie zajęć.
- 2) Uspokoić sytuację w klasie i kontynuować zajęcia, a po nich powiadomić o zajściu wychowawcę klasy.
- 3) W przypadku powtarzających się zachowań, wychowawca powiadamia rodziców ucznia i wymierza karę zgodną z przyjętym w statucie szkoły systemem kar.
- 4) W przypadku braku reakcji na upomnienia nauczyciela wezwać, poprzez przewodniczącego klasy lub innego ucznia, pedagoga, wychowawcę klasy, dyrektora lub wicedyrektora szkoły celem odizolowania ucznia od zespołu klasowego.
- 5) W przypadku powtarzających się zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji, wychowawca inicjuje spotkanie zespołu wychowawczego celem wspólnego rozwiązania problemu. W spotkaniu uczestniczą rodzice sprawcy problemów.

3. Procedura postępowania w przypadku agresji słownej

- 1) Reagowanie na każdą zaistniałą sytuację.
- 2) Rozmowa z nauczycielami w celu wyjaśnienia powodu agresji (wyjaśnia nauczyciel świadek zdarzenia).
- 3) Powiadomienie wychowawcy.
- 4) Rozmowa w obecności wychowawcy (nauczyciel, świadek zdarzenia i uczniowie).
- 5) Powiadomienie rodziców.
- 6) Skierowanie na rozmowę z pedagogiem.
- 7) Wpisanie uwagi do dziennika elektronicznego.

4. Procedura postępowania w przypadku nasilonego zjawiska (eskalacji) agresji słownej

- 8) Rozmowa z dyrektorem w obecności rodziców.
- 9) Wpisywanie uwag w dzienniku elektronicznym.
- 10) W przypadku braku poprawy i wyczerpania przez szkołę wszystkich środków oddziaływań uczeń otrzymuje upomnienie wychowawcy lub naganę dyrektora.

VI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZJAWISKA AGRESJI LUB PRZEMOCY STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA

5. Procedura postępowania nauczycieli wobec ucznia – sprawcy agresji lub przemocy stwarzającego zagrożenie dla zdrowia lub życia

- 1) Nauczyciel bądź inny dorosły świadek zdarzenia przerywa zachowanie agresywne, jeśli jest to możliwe izoluje ucznia zachowującego się agresywnie od grupy. W razie potrzeby wzywa pomoc (najbliżej znajdująca się osobę dorosłą, innego nauczyciela, pedagoga, pogotowie).
- 2) Nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły (wicedyrektora lub dyrektora) i przekazuje ucznia pod opiekę osoby wyznaczonej przez dyrekcję (pedagoga, wychowawcy lub innej).
- 3) Osoba, która przejmuje opiekę nad uczniem lub inna, wyznaczona przez dyrekcję, powiadamia rodziców /prawnych opiekunów ucznia.
- 4) Dyrekcja szkoły powiadamia policję w razie zaistnienia poważnego czynu, stwarzającego zagrożenie dla zdrowia lub życia lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
- 5) Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody zdarzenia/przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je dyrektorowi szkoły, który z kolei przekazuje je Policji.

6. Procedura postępowania w przypadku popełnienia czynu karalnego jest taka sama jak procedura postępowania w przypadku wystąpienia w szkole zjawiska agresji lub przemocy stwarzającego zagrożenie dla zdrowia lub życia

Każdy przypadek czynu karalnego (sprawca ukończył 13 lat) zaistniałego na terenie szkoły obowiązkowo zgłaszany jest na Policję przez pedagoga lub dyrektora szkoły.

Do czynów karalnych najczęściej popełnianych przez uczniów należą:

- bójki (wg definicji prawnej: jest to zdarzenie pomiędzy co najmniej trzema osobami, gdzie każda z tych osób występuje w roli napastników i napadniętych);
- pobicia (dwóch, trzech lub więcej na jednego); o wymuszania pieniędzy z użyciem przemocy (rozbój); o kradzież; o uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) - jeżeli lekarz sądowy oceni niezdolność powyżej 7 dni, do 7 dni przestępstwo jest ścigane na wniosek rodziców (prawnych opiekunów).

Osoba podejmująca interwencję powinna o tym poinformować rodziców (prawnych opiekunów) ze względu na konieczność posiadania zaświadczenia o urazach od lekarza sądowego.

7. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia - ofiary czynu karalnego

- 1) Nauczyciel bądź inny dorosły świadek zdarzenia udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy, jeśli ofiara doznała poważniejszych obrażeń. W razie potrzeby wzywa pomoc (najbliżej znajdującą się osobę dorosłą, innego nauczyciela, pedagoga, pogotowie).
- 2) Nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły (wicedyrektora lub dyrektora) i przekazuje ucznia pod opiekę osoby wyznaczonej przez dyrekcję (pedagoga, wychowawcy lub innej).
- 3) Osoba, która przejmuje opiekę nad uczniem lub inna, wyznaczona przez dyrekcję, powiadamia rodziców /prawnych opiekunów ucznia.
- 4) Dyrekcja szkoły, niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów zdarzenia/przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Nauczyciel z zaistniałej sytuacji, której był świadkiem sporządza notatkę, którą przekazuje dyrekcji szkoły. Wychowawca w porozumieniu z dyrekcją podejmuje działania zgodnie z zapisem w statucie szkoły i informuje o nich rodziców i ucznia.

8. Procedura postępowania w przypadku agresji wobec nauczyciela

Postępowanie dyrektora:

- 1) Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie, zapewnić dyskrecję poprzez wysłuchanie nauczyciela bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
- 2) Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.
- 3) Zapewnić w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską nauczycielowi.
- 4) Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - odnotować personalia świadków;
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych
- 5) Nie nagłaśniać zdarzenia.
- 6) Powiadomić niezwłocznie Policję – jeśli zdarzenie zaistniało na terenie szkoły. W przypadku zaistnienia zdarzenia poza placówką szkolną poinstruować nauczyciela o dalszym postępowaniu.
- 7) Zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty służące do popełnienia przestępstwa i przekazać je Policji.
- 8) Sporządzić dokładną notatkę ze zdarzenia.

9. Procedura postępowania nauczyciela w sytuacjach innych zachowań uczniów, którzy zagrażają bezpieczeństwu ich samych lub innych osób

- 1) W przypadku stwierdzenia niepokojących lub niezrozumiałych zachowań ucznia, zagrażających jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych osób (autoagresja, wyrażanie gróźb pod adresem kolegów i nauczycieli, kontakt z pornografią, posiadanie niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych, itp.) nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę klasy.
- 2) Wychowawca informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, sporządza notatkę dotyczącą zdarzenia. W razie potrzeby zapewnia bezpieczeństwo uczniowi do czasu przekazania go rodzicom.
- 3) Wychowawca wzywa rodziców (*prawnych opiekunów*) do szkoły. Wspólnie z pedagogiem przeprowadza rozmowę z rodzicami, która powinna zakończyć się ustaleniem dalszego postępowania z uczniem.
- 4) Jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa szkoła powiadamia Policję, natomiast jeśli analiza sytuacji dziecka wskazuje na zaniedbanie rodziców lub jego demoralizację, szkoła przekazuje odpowiednią informację do sądu rodzinnego.

10. Procedura postępowania, gdy pojawiają się przesłanki mogące świadczyć o krzywdzeniu dziecka przez pracownika

- 1) Osoba, która zauważyła, że jakiegokolwiek dziecko jest krzywdzone przez pracownika szkoły jest zobowiązana niezwłocznie powiadomić o tym dyrektora szkoły, lub/i pedagoga szkolnego
- 2) Dyrektor rozpoznaje sytuację osobiście lub na jego polecenie pedagog prowadzi rozmowę wyjaśniającą z uczniem i ewentualnymi świadkami zdarzenia. Z rozmowy sporządzona zostaje notatka służbowa.
- 3) Dyrektor lub/i na jego polecenie pedagog rozmawia o zauważonej sytuacji z rodzicami pokrzywdzonego dziecka.
- 4) Dyrektor szkoły prowadzi rozmowę z pracownikiem szkoły podejrzanym o krzywdzenie dziecka, której celem jest wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Z rozmowy zostaje sporządzona notatka służbowa.
- 5) Dyrektor rozstrzyga problem i podejmuje stosowne kroki nie wyłączając działań dyscyplinarnych.
- 6) W sytuacjach, których charakter regulowany jest przepisami prawa cywilnego i karnego, Dyrektor powiadamia stosowne organy.

11. Procedura postępowania w przypadku zaniedbania uczniów przez rodziców/prawnych opiekunów pod względem zdrowotnym oraz zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych

- 1) Nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny zgłasza wychowawcy klasy swoje spostrzeżenia odnośnie zaniedbań danego ucznia.
- 2) Wychowawca jeśli zaistnieje taka konieczność wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym, zalecając konieczne działania celem poprawy sytuacji danego dziecka, co rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają podpisem.
- 3) W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły.
- 4) Pedagog w porozumieniu z dyrekcją szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość lub konieczność pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Rodzinie, diagnozy w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, u lekarza specjalisty lub w innej tego typu instytucji. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
- 5) Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrekcja szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego i inne.

12. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka zawarte w Polityce wewnętrznej regulującej ochronę dziecka przed krzywdzeniem i zapewniającej bezpieczeństwo dzieciom w Szkole Podstawowej nr 86 w Gdańsku

W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzania lub pozyskania informacji, że dziecko jest krzywdzone, każdy pracownik, także administracji i obsługi, ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi szkoły, wychowawcy klasy lub pedagogowi szkolnemu w formie pisemnej (notatka według ustalonego wzoru zał. 2).

Dotyczy to także sytuacji, gdy problem ujawnia osoba spoza szkoły lub samo dziecko.

W przypadku przemocy czy agresji rówieśniczej stosuje się Procedurę

W przypadku gdy pojawiają się przesłanki mogące świadczyć o krzywdzeniu dziecka przez kogoś z pracowników szkoły stosuje się Procedurę.

1. Pracownik administracji i obsługi

- 1) powiadamia dyrektora szkoły lub/i pedagoga szkolnego o podejrzeniu krzywdzenia dziecka,
- 2) sporządza notatkę służbową i przekazuje ją do dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego,
- 3) w dalszym ciągu jest uwrażliwiony na sytuację społeczną dziecka i obserwuje jego funkcjonowanie w szkole.

2. Nauczyciel przedmiotu, nauczyciel świetlicy, logopeda, pracownik biblioteki, nauczyciel rewalidacji indywidualnej

- 1) kontaktuje się z wychowawcą dziecka lub / i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy, zapisuje stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazuje niezwłocznie dnia następnego;
- 2) bierze udział w monitorowaniu sytuacji dziecka oraz - jeśli istnieje taka potrzeba w opracowaniu wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy planu pomocy dziecku.

3. Pielęgniarka szkolna

- 1) udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną,
- 2) jeśli zauważy na ciele dziecka jakieś ślady świadczące o jego krzywdzeniu, opisuje je w karcie zdrowia dziecka, (dokumentacja dziecka udostępnia jest jedynie na wniosek sądu, policji lub prokuratury),
- 3) wpisuje w karcie nazwisko osoby, która przyprowadziła lub zgłosiła dziecko,
- 4) kontaktuje się z pedagogiem i wychowawcą dziecka, zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach,
- 5) kontaktuje się z rodzicami dziecka w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych (m.in. wszawicy, próchnicy); jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji dziecka, sporządza notatkę służbową z opisem stanu dziecka i podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców (notatkę przekazuje pedagogowi szkolnemu).

4. Wychowawca klasy

- 1) powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego o zaistniałej sytuacji,
- 2) przeprowadza rozmowę z uczniem, w której dowiaduje się o sytuacji rodzinnej swojego wychowanka. Uprzedza dziecko, że sprawa wymaga pomocy innych, zaufanych osób m.in. pedagoga szkolnego, pielęgniarki. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo,
- 3) nawiązuje kontakt z rodzicem/rodzicami/opiekunami prawnymi, wzywa rodziców do natychmiastowego stawiennictwa, informuje o konsekwencjach prawnych z art. 207 k.k.,
- 4) sporządza notatkę służbową i opisuje podjęte działania,
- 5) w dalszym ciągu monitoruje sytuację rodzinną i szkolną dziecka,
- 6) systematycznie współpracuje z rodzicami, pedagogiem szkolnym i nauczycielami uczącymi dziecko.

5. Pedagog szkolny

- 1) powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji,
- 2) udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc

medyczną, wzywając karetkę pogotowia); w przypadku nieobecności pedagoga szkolnego czynności te podejmuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.

- 3) jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do wezwania karetki pogotowia, pedagog przeprowadza rozmowę z dzieckiem w szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto zbiera i zapisuje dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach, jakie ma dziecko z osobą rodzica niekrzywdzącego,
- 4) zbiera informacje dotyczące zdarzenia,
- 5) przeprowadza rozmowę z wychowawcą klasy oraz innymi osobami, które mogą pomóc w ocenie sytuacji, (np. pracownik MOPR, kurator sądowy i in.),
- 6) wzywa do szkoły rodzica/rodziców/opiekunów prawnych,
- 7) sporządza notatkę według ustalonego wzoru (załącznik nr 2),
- 8) zbiera materiały związane z sytuacją dziecka, opisy jego zachowań, wyglądu,
- 9) zabezpiecza dowody, przy czym nie ocenia ich wiarygodności,
- 10) współpracuje z dyrektorem szkoły w podejmowaniu interwencji,
- 11) informuje dyrektora szkoły o każdej sytuacji, która jest działaniem na szkodę dziecka,
- 12) w uzasadnionych przypadkach uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza, który następnie przekazywany jest przewodniczącemu gminnego zespołu interdyscyplinarnego,
- 13) koordynuje na terenie szkoły pracę z przypadkiem, monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi,
- 14) dba o zapewnienie poufności i niewłażanie osób niezwiązanych z pracą nad konkretnym przypadkiem,
- 15) współpracuje ze specjalistami z instytucji tworzących zespół interdyscyplinarny, do których kierowane jest dziecko lub jego rodzice,
- 16) informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka.

6. W dalszej procedurze postępowania mogą pojawić się **dwa warianty:**

- Konieczne jest odizolowanie dziecka od rodziców.
- Dziecko może pozostać w domu rodzinnym.

6.1. Konieczne jest odizolowanie dziecka od rodziców/opiekunów prawnych

➤ Jeśli diagnoza wykazała bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dziecka

- 1) Dyrektor szkoły powiadamia Komisariat Policji oraz właściwy Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego. Uruchomiona zostaje natychmiastowa interwencja na podstawie przewidzianych w tego rodzaju sytuacjach, procedurach dla policji i sądu rodzinnego.
- 2) Pisemnie powiadamia Prokuraturę Rejonową o popełnieniu przestępstwa.

6.2. Dziecko może pozostać w domu rodzinnym

Problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji wobec rodziny i izolowania od niej dziecka. Możliwa jest współpraca z rodzicem/rodzicami dziecka/opiekunami prawnymi na rzecz poprawy sytuacji:

- 1) Pedagog szkolny i wychowawca oceniają szansę współpracy przynajmniej z jednym z rodziców/opiekunem prawnym.
 - 2) Przeprowadzona zostaje rozmowa pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy z rodzicem/rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
 - 3) Rodzic/rodzice/opiekunowie prawni dziecka informowani są przez pedagoga szkolnego w obecności wychowawcy o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (policja, prokuratura, sąd, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – w przypadku podjęcia procedury „Niebieskiej Karty”).
 - 4) Pedagog szkolny zawiera kontrakt z rodzicami o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny. Informuje o swoim dalszym ewentualnym postępowaniu w razie niedotrzymania warunków umowy.
 - 5) Pedagog sporządza notatkę według ustalonego wzoru (załącznik nr 2) z opisem podjętych działań.
 - 6) Wspólnie z wychowawcą klasy opracowuje plan pomocy dziecku.
 - 7) W dalszym ciągu monitoruje sytuację rodzinną i szkolną dziecka.
- Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
 - Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
- 1) Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 1 do Polityki. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.
 - 2) Wszyscy pracownicy instytucji i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
- W przypadkach bardziej skomplikowanych i trudnych (m.in. dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu, sytuacja kryzysowa w szkole) dyrektor szkoły powołuje **zespół interwencyjny**, w skład którego mogą wejść: pedagog szkolny, wychowawca dziecka, dyrektor, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.
- 1) Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga szkolnego oraz innych osób posiadających wiedzę na temat dziecka.

- 2) W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice/opiekunowie prawni dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa rodziców /opiekunów prawnych dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego proponuje zdiagnozowanie zgłaszanej sytuacji w zewnętrznej, bezstronnej instytucji np. PPP, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży w Gdańsku ul. Raclawicka 17, CIK i inne.
- 3) Ze spotkania sporządza się protokół.

13. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne na terenie szkoły

- 1) Uczeń problem zdrowotny zgłasza nauczycielowi lub innemu pracownikowi szkoły.
- 2) W miarę możliwości zostaje na terenie szkoły udzielona pierwsza pomoc.
- 3) Dyrekcja szkoły lub wyznaczona przez nią osoba powiadamia rodzica (prawnego opiekuna) o zaistniałej sytuacji, który w razie konieczności odbiera dziecko ze szkoły.
- 4) W sytuacjach zagrożenia życia dziecka dorosły świadek zdarzenia niezwłocznie wzywa pogotowie.
- 5) O zdarzeniu należy niezwłocznie poinformować dyrekcję szkoły.

14. Procedury dotyczące pierwszej pomocy

➤ Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w Publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6. poz. 69)

Obowiązek udzielania pomocy wynika z przepisów prawnych zawartych w kodeksie karnym. Art. 162.K.K: „Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu groźącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub poważnego uszczerbku na zdrowiu – podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech”.

➤ W każdym z niżej wymienionych przypadkach pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

- 1) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy;
- 2) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
- 3) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

15. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej

- 1) Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana higienistka szkolna.
- 2) Pod nieobecność wykwalifikowanej higienistki szkolnej pomocy uczniom udziela nauczyciel wychowawca klasy lub inny pracownik szkoły.
- 3) Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia dziecka w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
- 4) Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem/opiekunem prawnym dziecka lub lekarzem.
- 5) Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
- 6) Po przybyciu do szkoły rodzice/opiekunowie prawni lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

16. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia lekkiego wypadku ucznia nie wymagającego interwencji lekarza (powierzchnowe zranienia, otarcia naskórka, stłuczenia, itp.)

- 1) Po stwierdzeniu zdarzenia należy ucznia odprowadzić do gabinetu higienistki szkolnej celem udzielenia pierwszej pomocy. Jeżeli stan ucznia nie pozwala mu na przejście do gabinetu, pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, wzywa higienistkę na miejsce wypadku. Ucznia, który uległ wypadkowi o charakterze lekkim, odprowadzić może inny uczeń lub pracownik obsługi szkolnej.
- 2) W razie nieobecności higienistki ucznia należy odprowadzić do sekretariatu szkoły, gdzie pomocy udziela nauczyciel / osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie / inny pracownik szkoły.
- 3) Osoba udzielająca pierwszej pomocy powinna upewnić się, czy uczeń nie jest chory na hemofilię lub cukrzycę, bądź inną chorobę mogącą w połączeniu z urazem stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia.
- 4) Zdarzenia powyższe nie wymagają wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu wypadkowego.

17. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia wymagającego interwencji lekarza

- 1) Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy, należy wezwać pogotowie ratunkowe.

- 2) Do czasu pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzieleniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
- 3) Dyrektor szkoły powiadamia o wypadku rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz inspektora bhp.
- 4) Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję, która bada przyczyny zdarzenia. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
- 5) Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

18. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym

- 1) W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
- 2) Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia zabezpiecza miejsca zdarzenia i natychmiast wzywa dyrektora szkoły.
- 3) W obu przypadkach dyrektor szkoły lub jego zastępca informuje o zdarzeniu rodziców (opiekunów prawnych), w razie zgonu policję, organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego (Kuratorium).
- 4) Do czasu przybycia Policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.
- 5) Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny zajścia. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
- 6) Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

19. Procedura postępowania w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły

- 1) Jeżeli wypadek ma miejsce w godzinach popołudniowych/wieczornych, np. zawody sportowe, dyskoteka, podczas nieobecności dyrektora szkoły – nauczyciel odpowiedzialny za daną imprezę sam podejmuje decyzje o postępowaniu z uczniem. Powiadamia dyrektora o zaistniałym wypadku telefonicznie.

- 2) W sytuacjach zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon postępuje zgodnie ze stosowną procedurą.
- 3) Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki, biwaku, wyjazdu poza szkołę – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprez i odpowiada za nie. Powiadamia dyrektora o zaistniałym wypadku telefonicznie.

➤ INNE:

- 1) W sytuacji udzielania pierwszej pomocy przez nauczyciela prowadzącego zajęcia z uczniami jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. **Pozostawienie uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.**
- 2) Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
- 3) O każdym wypadku powiadamiani są rodzice/prawni opiekunowie. Fakt ten dokumentowany jest wpisem w dzienniku zajęć z uwzględnieniem daty i godziny powiadomienia.
- 4) Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej wraz z apteczkami przenośnymi.
 - dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za wyposażenie apteczek i sprawdzenie dat ważności jej zawartości.
 - nauczyciele zobowiązani są do zabierania apteczek przenośnych na każde wyjście dzieci poza budynek szkoły.
- 5) W sytuacji zagrożenia życia udziela się pierwszej pomocy dzieciom bez względu na światopogląd, wyznanie, czy inne okoliczności zgłoszone przez rodziców.
- 6) O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, Dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
- 7) Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
- 8) Wyznaczona przez dyrektora osoba ustala wykaz uczniów przewlekle chorych i określa w formie pisemnej, z jakimi schorzeniami przebywają na terenie szkoły, oraz ustala z rodzicami zakres postępowania w przypadku wystąpienia objawów chorobowych.
- 9) Rejestr wypadków prowadzi specjalista d/s BHP.

VII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY DEMORALIZACJĄ I PRZESTĘPCZOŚCIĄ

20. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

- 1) Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- 2) Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, sporządza notatkę o zdarzeniu oraz podjętych działaniach.
- 3) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności.
- 4) W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
- 5) Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
- 6) Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (*rozmowa z rodzicami, rozmowa z uczniem, spotkania z pedagogiem*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję.
- 7) Dalszy tok postępowania leży w kompetencji w/w instytucji.

21. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

- 1) Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- 2) Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie, pozostawiając go pod opieką osoby dorosłej (*pielęgniarki, innego nauczyciela lub pracownika szkoły*)
- 3) W razie konieczności wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia i ewentualnego udzielenia pomocy medycznej.
- 4) Zawiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły.

- 5) W przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami/prawnymi opiekunami, uczeń pozostaje pod opieką pielęgniarki lub pedagoga do czasu uzyskania kontaktu z rodzicami.
- 6) Gdy rodzic/opiekun prawny odmówi odebrania dziecka, lub przybędzie do szkoły w stanie nietrzeźwym, o pozostaniu ucznia w szkole, przewiezieniu do placówki służby zdrowia lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
- 7) Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia, który jest pod wpływem alkoholu, odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia lub zagraża życiu albo zdrowiu innych osób.
- 8) Jeżeli powtarzają się przypadki, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie Policję lub sąd rodzinny.
- 9) Nauczyciel dokumentuje zdarzenie, sporządzając notatkę z ustaleń.

22. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

- 1) W przypadku informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, należy bezzwłocznie poinformować o tym dyrektora oraz administratora sieci.
- 2) Dyrektor przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
- 3) Wychowawcy klas i pedagog powinni podjąć działania profilaktyczne wśród dzieci w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upowszechnianie materiałów o treści pornograficznej oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
- 4) Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
- 5) Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia sprawy na temat zdarzenia, zobowiązując ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, a rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

23. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem środków psychoaktywnych podczas wycieczki

- 1) Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty uczniów będących uczestnikami wycieczki, ale ze względu na bezpieczeństwo pozostawia go pod opieką osoby dorosłej.
- 2) W razie potrzeby, osoby przejmujące opiekę nad uczniem wzywają lekarza w celu ewentualnego udzielenia pomocy medycznej.
- 3) Kierownik wycieczki powiadamia dyrektora szkoły i rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
- 4) Jeżeli uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, kierownik wycieczki wzywa Policję.

- 5) Rodzice/ prawni opiekunowie są zobowiązani do odbioru dziecka w sytuacjach kryzysowych na własny koszt, zgodnie z podpisaną deklaracją .
- 6) Gdy rodzic/prawny opiekun odmówi odebrania dziecka, lub przybędzie po dziecko w stanie nietrzeźwym, o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia, w porozumieniu z kierownikiem wycieczki.
- 7) Zdarzenie zostaje udokumentowane przez kierownika wycieczki poprzez sporządzenie notatki służbowej.

24. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

- 1) Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (*o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych*), ustalić do kogo należy znaleziona substancja.
- 2) Zabezpieczenie polega na umieszczeniu substancji w dodatkowym opakowaniu oraz komisyjnym opieczętowaniu. W skład komisji powinien wejść nauczyciel, pedagog i dyrektor. W przypadku, gdy znana jest tożsamość ucznia, do którego należy substancja także jego wychowawca, a sam uczeń powinien być obecny przy tych czynnościach.
Wszelkie substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem np. na podszwach obuwia.
- 3) Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który niezwłocznie wzywa Policję.
- 4) Czeka na przyjazd Policji i nie podejmuje żadnych działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na najbliższy posterunek pamiętając, że zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, „Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”
- 5) Po przyjeździe policji nauczyciel niezwłocznie przekazuje funkcjonariuszom zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
- 6) Nauczyciel dokumentuje zdarzenie, sporządzając notatkę.

25. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

- 1) Nauczyciel w obecności innej osoby (*wychowawca, pedagog, dyrektor*) żąda od ucznia, aby przekazał mu substancję przypominającą narkotyk, pokazał mu zawartość torby szkolnej, kieszeni własnej odzieży lub inne przedmioty, budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
- 2) Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.

- 3) O swoich spostrzeżeniach powiadamia natychmiast dyrektora szkoły oraz wychowawcę, który zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- 4) W przypadku, gdy uczeń mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości np. plecaka dyrektor szkoły:
 - wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancje i zabiera ją do ekspertyzy.

Zabezpieczenie polega na umieszczeniu substancji w dodatkowym opakowaniu oraz komisyjnym opieczętowaniu. W skład komisji powinien wejść nauczyciel, pedagog i dyrektor. W przypadku, gdy znana jest tożsamość ucznia, do którego należy substancja także jego wychowawca, a sam uczeń powinien być obecny przy tych czynnościach.

Wszelkie substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem np. na podszwach obuwia.

- czeka na przyjazd Policji i nie podejmuje żadnych działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na najbliższy posterunek pamiętając, że zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, „Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech.”
- 5) Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.
 - 6) Nauczyciel dokumentuje zdarzenie, sporządzając notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami .

26. Procedura postępowania w przypadku kradzieży i dewastacji mienia społecznego, osobistego lub wymuszania pieniędzy

- 1) Uczeń fakt kradzieży zgłasza wychowawcy klasy/nauczycielowi.
- 2) Wychowawca/nauczyciel przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, a następnie ewentualnymi świadkami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
- 3) Po ustaleniu okoliczności kradzieży wychowawca powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów poszkodowanego oraz podejrzanego (sprawcy) i odnotowuje ten fakt w dokumentacji szkolnej.
- 4) Wychowawca o zaistniałym fakcie informuje pedagoga i dyrekcję szkoły.
- 5) W przypadku powtarzających się kradzieży dyrekcja szkoły w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem zgłasza ten fakt na policję lub do sądu rodzinnego.
- 6) W przypadku dewastacji mienia społecznego rodzice (prawni opiekunowie) ucznia powinni naprawić wyrządzone szkody.

- 7) Wychowawca sam lub w porozumieniu z dyrekcją szkoły wyciąga konsekwencje wobec ucznia/uczniów dopuszczających się wyżej wymienionych czynów zabronionych i informuje o nich rodziców/prawnych opiekunów sprawcy.

VIII. PROCEDURY INTERWENCYJNE DOTYCZĄCE NISPEŁNIANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO, ZWALNIANIA I ODBIERANIA UCZNIĄ ZE SZKOŁY ORAZ SAMOWOLNEGO OPUSZCZANIA TERENU SZKOŁY PODCZAS ZAJĘĆ

27. Procedura postępowania w sytuacji samowolnego opuszczenia zajęć lub szkoły przez ucznia

- 1) W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza lekcję, nauczyciel prowadzący zajęcia po stwierdzeniu nieobecności niezwłocznie powiadamia pedagoga lub dyrektora szkoły.
- 2) Pedagog lub dyrektor szkoły zobowiązany jest ustalić miejsce pobytu ucznia w czasie nieobecności na zajęciach.
- 3) Jeżeli uczeń nie przebywa na terenie szkoły, pedagog lub dyrektor natychmiast powiadamia rodziców/prawnych opiekunów o zdarzeniu. Po wyczerpaniu wszystkich możliwości kontaktu z rodzicami i ustalenia miejsca pobytu ucznia zawiadamia policję.
- 4) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania zajęć, rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Sporządza notatkę ze spotkania.
- 5) W przypadku stwierdzenia kolejnych wagarów wychowawca wzywa rodziców/prawnych opiekunów i w obecności pedagoga przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami/prawnymi opiekunami. Wspólnie opracowuje się kontrakt, określa sposoby pomocy uczniowi oraz częstotliwość i rodzaj kontroli jego zachowania. Pedagog informuje dyrektora o podjętych krokach wychowawczych.
- 6) W przypadku braku poprawy sytuacji, dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami, ostrzegając o konsekwencjach prawnych.
- 7) W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego dyrektor wszczyna postępowanie administracyjne oraz powiadamia sąd rodzinny.

28. Procedura postępowania dotycząca niespełnienia obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki

- 1) Przez niespełnienie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50 % obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
- 2) Wychowawcy klas zobowiązani są do systematycznej kontroli obecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.

- 3) Po stwierdzeniu faktu 5 - dniowej nieobecności ucznia, wychowawca zobowiązany jest do ustalenia powodu nieobecności i w przypadku nieuzasadnionej absencji poinformowania pedagoga szkolnego.
- 4) Pedagog szkolny lub wychowawca powinien nawiązać kontakt z rodzicami i poinformować o konsekwencjach prawnych wynikających z dalszej nieuzasadnionej nieobecności dziecka w szkole.
- 5) W przypadku, gdy fakt nieusprawiedliwionych nieobecności w szkole się powtarza, pedagog szkolny wraz z wychowawcą analizują sytuację ucznia i podejmują działania w celu poprawy sytuacji (rozpoznanie sytuacji ucznia, rozmowy z uczniem i rodzicami, udzielenia wsparcia w pokonaniu trudności szkolnych)
- 6) Jeżeli nie ma możliwości kontaktu telefonicznego lub rodzic dwukrotnie nie stawił się na umówione z wychowawcą spotkanie, zostaje wysłane pisemne zawiadomienie o absencji ucznia (listem poleconym przez sekretariat szkoły) z prośbą o kontakt rodzica ze szkołą
- 7) W przypadku dalszego unikania kontaktu ze strony rodziców/opiekunów prawnych dyrektor szkoły, będący wierzycielem obowiązku szkolnego, wystosowuje pisemne upomnienie (listem poleconym przez sekretariat szkoły) o nierealizowaniu obowiązku szkolnego przez ucznia i niedopełnieniu obowiązków przez rodziców/opiekunów prawnych.
- 8) Wysłanie upomnienia do rodziców jest jednoznaczne z powiadomieniem sądu rodzinnego oraz organu prowadzącego szkołę o nierealizowaniu obowiązku szkolnego przez ucznia.
- 9) Gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (*rozmowa z rodzicami, rozmowa z uczniem, spotkania z pedagogiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły występuje do Wydziału Edukacji Urzędu Miasta, z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego
- 10) 10. W przypadku dziecka rozpoczynającego naukę w szkole podstawowej należy ustalić faktyczne miejsce zamieszkania i szkołę, w której dziecko realizuje obowiązek szkolny.
- 11) 11. Jeśli dziecko nie zgłosiło się na początku roku do szkoły i wykorzystano wszystkie dostępne środki, aby ustalić miejsce zamieszkania dziecka, które nie rozpoczęło nauki we wskazanym obwodzie , dyrektor szkoły powiadamia Policję i Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta

29. Odbieranie dzieci ze szkoły

- 1) Na początku roku szkolnego wychowawca zobowiązany jest zebrać od rodziców(prawnych opiekunów) pisemną deklarację o zapewnieniu przez nich bezpieczeństwa dziecku w drodze szkoły i ze szkoły do domu.
- 2) Dziecko w wieku do lat siedmiu odbierane jest przez rodziców (opiekunów prawnych) lub inne osoby upoważnione na piśmie.
 - dziecko w wieku do lat siedmiu nie może być odbierane przez rodzeństwo, które nie ukończyło jeszcze trzynastu lat.
 - rodzice (opiekunowie prawni) mogą upoważnić do odbioru dziecka rodzeństwo, które osiągnęło wiek co najmniej dziesięć lat, pod warunkiem, że poniosą pełną

- odpowiedzialność związaną z ewentualnym wypadkiem. Wychowawca musi uzyskać od rodziców (opiekunów prawnych) wyraźne oświadczenie woli w tym zakresie.
- 3) Osoba odbierająca dziecko ze szkoły nie może być pod wpływem alkoholu ani środków odurzających.
 - 4) W przypadku stwierdzenia, że rodzic/opiekun zgłosił się po dziecko w stanie wskazującym na nietrzeźwość, należy:
 - niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga lub dyrektora szkoły, -nakazać osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły,
 - wezwać do szkoły drugiego rodzica lub innego opiekuna dziecka,
 - jeżeli wezwanie innego opiekuna jest niemożliwe, a nietrzeźwy rodzic odmawia opuszczenia szkoły i żąda wydania dziecka, twierdząc, że nie jest pod wpływem alkoholu, należy wezwać Policję. Nauczyciel sporządza notatkę na temat zaistniałego zdarzenia i podjętych działań.
 - 5) W przypadku nieodebrania dziecka przez rodziców ze szkoły należy:
 - niezwłocznie skontaktować się telefonicznie z rodzicami/prawnymi opiekunami,
 - zapewnić uczniowi opiekę do czasu przybycia rodziców lub innego rozwiązania problemu,
 - po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości kontaktu z rodzicami zawiadomić policję.
 - nauczyciel sporządza notatkę na temat zdarzenia i podjętych działań.
 - 6) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły nie może odprowadzać ucznia do domu.
 - 7) Jeśli rodzic/opiekun lub osoba pisemnie do tego upoważniona chce z uzasadnionych powodów odebrać dziecko ze szkoły, zgłasza ten fakt na piśmie wychowawcy bądź nauczycielowi uczącemu w danym czasie w klasie.
 - 8) Sprzeciw wobec odbierania dziecka przez jednego z rodziców/ opiekunów musi być poświadczony orzeczeniem sądowym.
 - 9) Po odebraniu dziecka rodzice/prawni opiekunowie przejmują za nie odpowiedzialność, nawet jeśli przebywają na terenie szkoły.
 - 10) W wyjątkowych sytuacjach losowych nauczyciel może- po uprzednim telefonicznym kontakcie z rodzicem/prawnym opiekunem może wydać pozwolenie na odebranie dziecka przez wskazaną przez niego osobę. Osoba ta zobowiązana jest napisać oświadczenie o odbiorze dziecka i czytelnie się podpisać.
 - W przypadku złego samopoczucia dziecka lub innych okoliczności o zaistniałej sytuacji rodziców/opiekunów informuje się telefonicznie rodziców. Jeżeli ci nie mogą odebrać dziecka osobiście, wskazują osobę, która to uczyni. Osoba ta musi przy odbiorze dziecka okazać dowód tożsamości i potwierdzić odbiór dziecka czytelnym podpisem na oświadczeniu.
 - Jeżeli osoba upoważniona jest obca dziecku i nieznaną nauczycielowi, powinna w momencie odbioru dziecka posiadać przy sobie dowód osobisty i okazać go w celu

potwierdzenia tożsamości. W każdej sytuacji budzącej wątpliwości nauczyciel ma obowiązek skontaktować się z rodzicami/ prawnymi opiekunami.

- Uczeń nie może być zwolniony z zajęć ani opuścić szkoły na podstawie telefonu od rodziców/prawnych opiekunów.
- Jeśli rodzic/prawny opiekun lub osoba pisemnie do tego upoważniona chce z uzasadnionych powodów odebrać dziecko ze szkoły, zgłasza ten fakt na piśmie wychowawcy bądź nauczycielowi uczącemu w danym czasie w klasie.

IX. ŚWIETLICA SZKOLNA

30. Funkcjonowanie świetlicy szkolnej

- 1) Świetlica funkcjonuje zgodnie z zasadami określonymi w *Regulaminie świetlicy szkolnej*
- 2) Nabór dzieci do świetlicy odbywa się zgodnie z *Regulaminem naboru do świetlicy*, na podstawie *Karty zgłoszenia dziecka do świetlicy*
- 3) Nauczyciele świetlicy dokonują oceny zachowania uczniów zgodnie z kryteriami zawartymi w *Statucie Szkoły*.
- 4) Oceny zachowania uczniów w świetlicy są uwzględniane przez wychowawcę przy formułowaniu oceny semestralnej/rocznej.

31. Przyrowadzania do świetlicy i odprowadzanie na lekcje dzieci klas 0 – III uczęszczających do świetlicy

- 1) Wychowawca klasy jest zobowiązany do zabrania uczniów na lekcje ze świetlicy i odprowadzenia ich po lekcjach.
- 2) Jeżeli lekcje rozpoczyna lub kończy inny nauczyciel (np. religii, języka angielskiego), jest on również zobowiązany do zabrania i odprowadzenia uczniów.
- 3) Przed zabraniem uczniów na lekcje i po ich odprowadzeniu nauczyciele świetlicy mają obowiązek sprawdzić listę obecności.

32. Procedury postępowania z dziećmi klas 0 – III, które nie są zapisane do świetlicy, a zostały czasowo z różnych przyczyn pozostawione bez opieki

- Jeżeli uczeń skończył zajęcia, to nauczyciel mający z nim ostatnia lekcje jest zobowiązany zapewnić mu opiekę do momentu przyścia rodziców.
- 1) Jeżeli nauczyciel skończył lekcje z daną klasą, a ma jeszcze zajęcia dydaktyczne, wówczas przyrowadza dziecko do świetlicy. Robi to osobiście i podaje dane ucznia. Następnie kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami i powiadamia ich o pozostawieniu dziecka w świetlicy.

- 2) Uczniowie przyprowadzeni do świetlicy ewidencjonowani są w specjalnym zeszycie dzieci niezapisanych do świetlicy szkolnej a pozostających pod jej opieką w szczególnych przypadkach.
- 3) Wychowawca klasy ma obowiązek wyjaśnić przyczyny nieodebrania dziecka przez rodziców/prawnych opiekunów.
- 4) Dzieci niezapisane do świetlicy szkolnej, mogą pozostać pod jej opieką w godzinach jej pracy.

33. Przyprowadzanie i odbieranie dzieci ze świetlicy szkolnej przez rodziców

- Dzieci zapisane do świetlicy szkolnej przyprowadzane są i odbierane osobiście przez rodziców/prawnych opiekunów (przy odbiorze należy skontaktować się przez domofon).
- 1) Rodzice/prawni opiekunowie ponoszą odpowiedzialność za dziecko, które zostało przyprowadzone do szkoły, a nie zgłosiło się do świetlicy.
 - 2) Rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani są przestrzegać wcześniej zadeklarowanych godzin pobytu dzieci w świetlicy.
 - 3) Wymaga się pisemnych upoważnień w przypadku:
 - a) samodzielnego wyjścia dziecka do domu;
 - b) odbierania dzieci przez inne osoby niż rodzic/prawny opiekun;
 - 4) Osoba odbierająca ucznia jest zobowiązana do zgłoszenia odbioru dziecka wychowawcy świetlicy.
 - 5) W razie nieodebrania ucznia ze świetlicy w godzinach jej pracy oraz braku kontaktu z jego rodzicami/prawnymi opiekunami, dziecko może zostać przekazane pod opiekę odpowiednim organom (Policja).
 - 6) Rodzice/prawni opiekunowie dzieci odebranych ze świetlicy po godzinach jej pracy, zobowiązani są do napisania wyjaśnienia.

34. Sprawowanie opieki nad uczniami w dni wolne od zajęć

- W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel) szkoła może zapewnić opiekę uczniom, na prośbę rodziców/prawnych opiekunów.
- 1) Rodzice/prawni opiekunowie dzieci zapisanych do świetlicy składają pisemną informację nauczycielom świetlicy, pozostali uczniowie – wychowawcom klasy w terminie przynajmniej trzech dni przed dniem wolnym.
 - 2) W tym dniu uczniowie zgłoszeni przez rodziców/prawnych opiekunów przebywają pod opieką wychowawców świetlicy.

X. ZAMACH SAMOBÓJCZY

- W tej sytuacji pracownik może ponieść odpowiedzialność karną za nieudzielenie pomocy osobie będącej w niebezpieczeństwie lub za niedopełnienie swoich obowiązków. Żeby uchronić się przed odpowiedzialnością, musisz prowadzić pełną i rzetelną dokumentację dla każdego ucznia, a także dokumentować wszelkie działania podjęte w celu zapewnienia bezpieczeństwa w szkole (art. 162 i art. 231 ustawy z 6 czerwca 1997 r.).
- **Rzetelna dokumentacja może uchronić przed odpowiedzialnością karną**
- W przypadku próby samobójczej ucznia w Twojej szkole przed odpowiedzialnością karną uchroni przedstawienie następujących dokumentów:
 - 1) potwierdzenie zapoznania nauczycieli z przepisami prawa w zakresie bezpieczeństwa (rozporządzenia, regulamin pracy itd.),
 - 2) program wychowawczo - i profilaktyczny,
 - 3) statut szkoły (prawa i obowiązki uczniów, kary i nagrody, system oceniania zachowania),
 - 4) dokumentacja lekcji wychowawczych w tej klasie i realizacji programu wychowawczego szkoły – wnioski z rad pedagogicznych, spostrzeżenia nauczycieli dotyczące sytuacji wychowawczej w szkole, protokoły spotkań z rodzicami,
 - 5) dokumentacja dotycząca ocen, w tym oceny zachowania uczniów związanych ze sprawą, również osoby, która targnęła się na życie,
 - 6) dokumentacja w zakresie rozpoznawania potrzeb środowiska uczniów (ankiety, opracowania wyników, wnioski z rady pedagogicznej, na której były omawiane, informacje od rodziców, np. zaprotokołowane w protokole rady rodziców),
 - 7) dokumentacja wspomaganie nauczycieli w rozwoju ich umiejętności wychowawczych (protokoły spotkań, materiały edukacyjne),
 - 8) dowody współpracy z policją i strażą miejską w zakresie rozpoznawania (uzyskiwania informacji) ewentualnych zagrożeń dla bezpieczeństwa w okolicy szkoły i na jej terenie.

35. Procedury postępowania dotyczące zamachu samobójczego

- Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych:

- O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
 - Mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei .

- Mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu .
 - Pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów.
 - Unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie.
 - Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność.
 - Przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań.
 - Przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu.
 - Przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
 - Podejmowanie w przeszłości prób samobójczych.
 - Fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.
- Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:
- 1) Ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia
 - 2) Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia
 - 3) Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły
 - 4) Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc specjalistyczną.

B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

- 1) Po pozyskaniu informacji wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:
 - Nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce
 - Informują o zaistniałej informacji i zagrożeniu rodziców
 - Przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji)
 - Jeżeli sytuacja tego wymaga wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zamiarach ucznia.

C. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą

- Wskazówki dla **osoby interweniującej**:
- 1) Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
 - 2) Nie pozostawiaj ucznia samego.
 - 3) Usuń wszystko, co może ułatwić ponowną realizację zamiaru.
 - 4) Wezwij pomoc, w zależności od potrzeby – pogotowie, policję, straż pożarną.
 - 5) Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
 - 6) Zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia.

- 7) Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
 - 8) Towarzysz uczniowi – jesteś dla niego ważny.
 - 9) Zawiadom Dyrektora Szkoły i wychowawcę klasy .
 - 10) Ustal wspólnie z psychologiem, pedagogiem i nauczycielami strategię dalszego postępowania według zasad interwencji kryzysowej.
 - 11) Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi, takimi jak kontakt z mediami, świadkami itp.
 - 12) Bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Interwencji Kryzysowej lub placówką opieki zdrowotnej.
 - 13) Podejmij współpracę z rodziną ucznia, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.
- Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą **dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny** podejmują następujące działania:
- 1) Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodziców/opiekunów prawnych
 - 2) Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej
 - 3) O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli
 - 4) Pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą
 - 5) W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji
 - 6) Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły przy ścisłej współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

D. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa poza terenem szkoły:

- 1) Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły
- 2) Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły
- 3) Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań
- 4) Poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na Radzie Pedagogicznej
- 5) Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawców
- 6) Udzielanie wsparcia uczniom
- 7) Unikanie nagłośnienia problemu w mediach

- 8) Unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.
- 9) Powołanie przez dyrektora szkoły Zespołu Kryzysowego w składzie: dyrektor szkoły, wicedyrektor, pedagog, pielęgniarka szkolna – koordynowanie dalszych działań – powiadomienie CIK, PPP, organu prowadzącego i nadzorującego szkołę.
- 10) Za kontakty z mediami jest odpowiedzialny dyrektor szkoły lub osoba wyznaczona przez dyrektora

XI. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZE: OBECNOŚĆ OSÓB POSTRONNYCH NA TERENIE SZKOŁY

- **Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.**

36. Osoby dorosłe pod wpływem alkoholu

- 1) Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie i w budynku szkoły.
- 2) W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, innego pracownika pedagogicznego lub niepedagogicznego, należy skierować ją do portierni lub sekretariatu szkoły.
- 3) Po podaniu celu swojej wizyty, osoba zostaje wyposażona w identyfikator z napisem GOŚĆ.
- 4) W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły.
- 5) Przy odmowie wyjścia wezwać pomoc.
- 6) O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.
- 7) Dyrektor szkoły w razie wystąpienia takiej konieczności zawiadamia Policję.

37. Osoby dorosłe będące pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły

- Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
- Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji pracownik szkoły powinien:

- 1) Grzecznie, ale stanowczo wyprowadzić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków poza teren szkoły.
- 2) W przypadku napotkania oporu zawiadomić Dyrektora szkoły
- 3) Dyrektor szkoły wzywa Policję.

- Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji należy:

- 1) Zawiadomić wychowawcę ucznia lub Dyrektora szkoły.
- 2) Wychowawca lub Dyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica lub opiekuna.

XII. INSTRUKCJE ALARMOWE I EWAKUACJI NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

38. Sposób zachowania się na wypadek pożaru

- 1) Zachować spokój i nie wywoływać paniki.
- 2) Zawiadomić telefonicznie
 - Straż Pożarną
 - Dyrektora Szkoły
- 3) Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać
 - nazwę szkoły
 - dokładny adres
 - ogólny opis sytuacji
 - imię i nazwisko wzywającego
 - numer telefonu wzywającego
- **Uwaga! Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że zgłoszenie zostało przyjęte. Uruchomienie przycisków sygnalizacji ewakuacji nie zwalnia z obowiązku wykonania opisanych wyżej czynności!**
- 4) W razie innego zagrożenia (wypadek, awaria) zaalarmować:
 - Pogotowie Ratunkowe - numer telefonu **999**
 - Policję - numer telefonu **997**
 - Pogotowie Energetyczne - numer telefonu **991**
 - Europejski numer alarmowy - **112**
- 5) W razie powstania pożaru lub innego zagrożenia w godzinach nauki w szkole należy poinformować nauczycieli, personel i uczniów umownym znakiem alarmowym. Decyzję o jego uruchomieniu podejmuje:
 - Dyrektor szkoły
 - Zastępca dyrektora
 - Upoważnione osoby
- **Jako sygnał alarmowy na wypadek powstania pożaru ustala się trzy kolejne dzwonki.**
Ogłoszenie odbywa się przy pomocy dzwonków elektrycznych- **trzy ciągłe sygnały trwające po jednej minucie** lub przy pomocy gońców. Alarmowanie powinno mieć charakter

stanowczy, ale nie powodujący paniki. Proponuje się użycie zwrotu: „Uwaga! Ogłasza się alarm!”.

39. Ogólne zasady ewakuacji

- Z uwagi na obecność dużej ilości dzieci, które łatwiej niż dorośli mogą ulec panice, alarmowanie ewakuacji powinno odbywać się wyłącznie przy pomocy ustalonych sygnałów. Nie należy dopuścić do wybuchu paniki, która w znacznym stopniu utrudnia akcję ratunkową.
- Szczegółowy plan ewakuacji znajduje się na każdym piętrze w budynku szkolnym. Uczniowie i nauczyciele zobowiązani są do zapoznania się i zgodnego z nim postępowania.
 - 1) Alarm rozpoczyna się trzema kolejnymi dzwonekami.
 - 2) Po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach rozpoczynają ewakuację zgodnie z ustaloną instrukcją. Nauczyciel określa jak uczniowie mają opuszczać klasę.
 - 3) Uczniowie i nauczyciele sprawnie opuszczają sale lekcyjne. Uczniowie nic ze sobą nie zabierają. Nauczyciel staje obok drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza salę jako ostatni upewniając się, że nikt nie został w pomieszczeniu.
 - 4) Nauczyciele nie zamykają sal lekcyjnych, pozostawiają klucze w drzwiach. Uczący zabezpiecza dokumentację
 - 5) Dzieci opuszczają szkołę w szyku uporządkowanym - parami.
 - 6) Pojedyncze osoby lub grupy ludzi należy kierować najbliższą drogą do wyjścia na zewnątrz, zgodnie z umieszczonymi w placówce znakami.
 - 7) Nie wolno zatrzymywać się ani poruszać się w kierunku przeciwnym do ewakuacji.
 - 8) Nie wolno podejmować prób przyspieszenia schodzenia poprzez popychanie lub wyprzedzanie.
 - 9) W stosunku do osób ulegających panice należy użyć przymusu fizycznego.
 - 10) Należy zachować ciszę i spokój tak, aby polecenia zespołu ewakuacyjnego były słyszalne.
 - 11) Zarówno przed ogłoszeniem ewakuacji, jak i w jej trakcie należy przygotować drogi ewakuacyjne poprzez ich otwarcie i zabezpieczenie, sprawdzając przy tym, czy nie są one zablokowane i czy są one wolne od dymu.
 - 12) Jeśli droga ewakuacyjna jest zadymiona, należy natychmiast otworzyć lub wybić okna znajdujące się w pobliżu, aby wypuścić dym i zapewnić dostęp świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym szczelnie zamknąć. Przy zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji i kierunku, w pozycji pochylonej, z ustami zasłoniętymi chusteczką.
 - 13) W wypadku ogłoszenia alarmu dla szkoły w czasie przerwy, ewakuację klas prowadzą nauczyciele, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.

- 14) Jeśli wewnętrzne schody są objęte ogniem lub są bardzo zadymione, ewakuację przez okna prowadzi za pomocą drabin i innego sprzętu Straż Pożarna. We wszystkich przypadkach ratowania przez okna należy szczelnie zamykać wszystkie drzwi i pozostałe okna w pomieszczeniu w celu zapobiegania przeciągom wzniecającym ogień.
- 15) Po wyprowadzeniu uczniów na zewnątrz budynku nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście sprawdzić stan klasy na podstawie imiennej listy z dziennika.
- 16) W przypadku stwierdzenia nieobecności jakiegoś ucznia, nauczyciel natychmiast zgłasza ten fakt dowódcy akcji ratowniczej przez Dyrektora szkoły lub inną osobą prowadzącą ewakuację. Samowolne oddalanie się dzieci jest zabronione.
- 17) Jako miejsce wyprowadzenia uczniów ustala się plac za szkołą (Gminne Centrum Edukacji Komunikacyjnej).
- 18) Każdy nauczyciel opiekuje się uczniami klasy, z którymi w danym momencie prowadzi lekcje, aż do odwołania alarmu.
- 19) W przypadku przybycia jednostek Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, osoba kierująca jej przebiegiem zobowiązana jest do złożenia krótkiej informacji o jej przebiegu, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej.

40. Pożar lub inne zagrożenie

- 1) Równoległe do zaalarmowania Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się w budynku.
- 2) Do czasu przybycia Straży Pożarnej kierownictwo akcją sprawuje Dyrektor lub osoba zastępująca go, a w razie nieobecności któryś z nauczycieli. Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
- 3) Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej w miarę możliwości powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu;
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem);
 - usunąć z miejsca pożaru bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.;
 - nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia;
 - wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.
 - **Po zakończeniu ewakuacji obiektu należy udać się w miejsce wskazane przez kierującego akcją ratowniczo- gaśniczą, pozostać tam i nie oddalać się bez jego zgody.**

41. Postępowanie w sytuacji zagrożenia terrorem

A. Wtargnięcie napastników do obiektu

➤ ZACHOWAJ SPOKÓJ !!!

- 1) Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
 - 2) Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych –zwracaj się do uczniów po imieniu –zwiększa szansę ich przetrwania).
 - 3) Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
 - 4) Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia –informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
 - 5) Staraj się uspokoić dzieci –zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
 - 6) Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - Nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
 - 7) W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.
- **UWAGA!** Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
- 8) Po zakończeniu akcji:
 - sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek
 - braku któregoś dziecka poinformuj policję,
 - nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
 - prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

42. Użycie broni palnej na terenie szkoły

➤ W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

- 1) Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
 - 2) Staraj się uspokoić dzieci.
 - 3) Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
 - 4) Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie, gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
- O ile to możliwe, zadzwoń pod numer alarmowy 112 lub 997- Policja;
- **UWAGA!** Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.
- 5) Po opanowaniu sytuacji: upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),

- 6) zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych
 - Pogotowie Ratunkowe - numer telefonu **999**
 - Policję - numer telefonu **997**
 - Europejski numer alarmowy - **112**
- 7) udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
- 8) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania,
- 9) zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

43. Podłożenie ładunku wybuchowego

- 1) Nauczyciel, pracownik szkoły lub uczeń, który zauważył podejrzanie zachowujące się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego natychmiast informuje dyrektora lub innego pracownika szkoły.
- 2) Dyrektor, który dowiedział się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia lub otrzymał telefon z informacją o zagrożeniu terrorystycznym, natychmiast zgłasza ten fakt służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na danym terenie: najbliższej jednostce Policji lub Straży Miejskiej, władzom administracyjnym.
- 3) Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń powinni swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.
- 4) Podejrzanych przedmiotów NIE WOLNO DOTYKAĆ! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora szkoły.
- 5) Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety, piwnice) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone.
- 6) Do czasu przybycia Policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie oraz innych osób na niebezpieczeństwo.
- 7) Po przybyciu Policji na miejsce, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- 8) Jeśli zapadnie decyzja o ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to na sprawne i bezpieczne opuszczenie zagrożonego rejonu.
- 9) W czasie ewakuacji należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania w czasie ewakuacji, chyba, że prowadzący akcją zadecyduje inaczej.
- 10) Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

44. Podłożenie podejrzanego pakunku

- 1) Należy odizolować miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku.
- 2) Nie dotykać, nie przesuwając, nie otwierać pakunku.
- 3) Poinformować o pojawieniu się pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury (dyrektora lub w razie jego nieobecności zastępcę dyrektora).
- 4) Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku rozpocząć ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
- 5) Nie używać telefonu komórkowego.
- 6) Bezwzględnie stosować się do poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
- 7) W miejscu ewakuacji policzyć dzieci i poinformować o ich stanie osobę odpowiedzialną.
- 8) Poinformować rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

XIII. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO UCZNIÓW

45. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia zjawiska cyberprzemocy

- 1) Nauczyciel/ pracownik szkoły będący w posiadaniu informacji o nadużyciach związanych z wykorzystaniem mediów publicznych informuje o zaistniałym fakcie wychowawcę klasy, który w dalszej kolejności zawiadamia pedagoga i dyrektora szkoły.
- 2) Pedagog szkolny wspólnie z dyrektorem i wychowawcą próbują ustalić okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- 3) Nauczyciel informatyki, o ile to możliwe, zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
- 4) W sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
- 5) W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy niezwłocznie skontaktować się z policją.

46. Procedura postępowania wobec sprawcy cyberprzemocy

- W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, **pedagog szkolny** powinien podjąć następujące działania:
- 1) Przeprowadzenie w obecności rodziców i wychowawcy rozmowy z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia. Omówienie z uczniem skutków jego postępowania i poinformowanie o konsekwencjach.

- 2) Zobowiązanie sprawcy do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
- 3) Ustalenie ze sprawcą sposobu zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
- 4) Poinformowanie rodziców o przebiegu zdarzenia i zapoznanie z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
- 5) Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.

47. Procedura postępowania wobec ofiary cyberprzemocy

- 1) Poinformowanie rodziców ucznia będącego ofiarą o zaistniałym problemie.
- 2) Objęcie ucznia wsparciem psychologiczno- pedagogicznym ze strony pedagoga na terenie szkoły.
- 3) Rodzice ucznia dotkniętego przypadkiem cyberprzemocy otrzymują poradę, jak należy się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu.
- 4) Wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy na bieżąco monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocy bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- 5) Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o podjętych działaniach szkoły i, w miarę potrzeb, otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.
- 6) Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.

48. Procedura w przypadku naruszenia prywatności związanego z nieodpowiednim wykorzystaniem danych osobowych lub wizerunku dziecka

- 1) Gdy sprawcą jest uczeń, kolega ze szkoły lub klasy, uczniowie lub rodzice kontaktują się z dyrektorem lub wychowawcą.
- 2) Gdy do naruszenia prywatności dochodzi ze strony dorosłego, rodzice kontaktują się z Policją i powiadamiają o tym szkołę.
- 3) Należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedzialnego lub niezgodnego z prawem działania – (e-mail, zrzut ekranu, sms, konwersacja w komunikatorze)

- 4) Równolegle dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary (hasła, loginów, kodów dostępu), aby uniemożliwić kontynuację procederu.
- 5) Usunąć skutki widoczne w Internecie.
- 6) Gdy sprawcą incydentu jest uczeń naszej szkoły, należy wobec niego-w porozumieniu z rodzicami –podjąć działania wychowawcze zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów.
- 7) Ofiary incydentów otoczyć opieką pedagogiczno – psychologiczną i powiadomić o działaniach w celu usunięcia skutków działania sprawcy.
- 8) Gdy kradzież tożsamości lub naruszenie dobrego wizerunku jest znane szerszemu gronu uczniów, podjąć wobec nich działania wychowawcze.
- 9) Gdy naruszenie prywatności, wyłudzenie lub kradzież skutkują wyrządzeniem szkody majątkowej lub osobistej, rodzice powinni powiadomić Policję.

49. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu

- 1) Infoholizm może zaobserwować nauczyciel. Objawy to: nieangażowanie się w życie klasy, poświęcanie każdej wolnej chwili kontaktom *online*, przychodzenie do szkoły po nieprzespanej nocy.
- 2) Otoczyć zindywidualizowaną opieką pedagoga.
- 3) Skierowanie – za zgodą rodziców – do PPP w celu rozmowy ze specjalistą.
- 4) Zapewnić wsparcie, komfort psychiczny – o sytuacji i jej specyfice muszą być powiadomieni wszyscy uczący nauczyciele.
- 5) Powiadomić rodziców/ prawnych opiekunów i omówić z nimi wspólne rozwiązania.
- 6) Zwrócić uczniom, świadkom problemów rówieśnika uwagę na negatywne skutki nadmiernego korzystania z zasobów Internetu.
- 7) W przypadku zdiagnozowania przez psychologa zaawansowanego uzależnienia, skierować dziecko we współpracy z rodzicami do placówki specjalistycznej oferującej program terapeutyczny z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

50. Procedura postępowania związana z nawiązywaniem niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią

- **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – 116111**
- **Telefon Dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa dzieci – 800 100 100**
- Zgłaszanie nielegalnych treści: Dyżurnet, **dyzurnet.pl**

- 1) Należy zidentyfikować i zabezpieczyć w szkole, w formie elektronicznej dowody działania dorosłego sprawcy uwiedzenia (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail)

- 2) Bezwłocznie zawiadomić Policję o wystąpieniu zdarzenia.
- 3) Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, lecz udzielić możliwego wsparcia organom ścigania.
- 4) Zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa.
- 5) W czasie rozmowy z dzieckiem należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je Policji.
- 6) Jeśli zgładzającym zagrożenie jest rówieśnik ofiary, należy również jego objąć opieką psychologiczną, pozytywnie wzmacniając jego reakcję na zdarzenie.
- 7) wszelkie działania szkoły wobec dziecka powinny być uzgadniane z rodzicami/prawnymi opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.

51. Procedura postępowania w przypadku bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętności odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych

- 1) Uczniowie nieumiejący odróżnić prawdy od fałszu powinni być identyfikowani przez nauczycieli i wychowawców w trakcie lekcji wszystkich przedmiotów.
- 2) Postępowanie się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu powinno być przez nauczyciela przeanalizowane i sprostowane.
- 3) Wystarczającą reakcją jest opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji i - w miarę możliwości - rozpowszechnienie ich w Internecie, na portalach o zbliżonej tematyce.
- 4) Szkoła powinna prowadzić działania profilaktyczne – edukację medialną zarówno w formie zajęć pozalekcyjnych jak i w trakcie lekcji nieinformatycznych (np. historia, język polski, wychowanie w rodzinie) przez wszystkie lata nauki ucznia w szkole.

XIV. KONTAKT Z MEDIAMI

- Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi ani z jego opiekunami.
- Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego opiekunach, a w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach może po uzyskaniu zgody Dyrektora szkoły skontaktować się z opiekunem dziecka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna dziecka.
- Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
- Szkoła w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna- po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna dziecka.

52. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

- 1) Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej odbywa się w poradni psychologiczno-pedagogicznej bądź innej poradni specjalistycznej lekarza itp.
 - Sądu Rejonowego,
 - innych instytucji wspomagających, w tym: Policji, MOPR, itp.
- 2) Opinię przygotowuje się w terminie do 14 dni od wpłynięcia do sekretariatu szkoły pisemnego wniosku / prośby o jej sporządzenie.
- 3) Opinia zostaje przygotowana w co najmniej dwóch egzemplarzach z podpisem osoby sporządzającej opinię oraz dyrektora szkoły. Opinia opatrzona jest pieczęcią szkoły. oficjalnych komunikatów.
- 4) Tylko dyrektor lub wyznaczona przez dyrektora osoba kontaktuje się z mediami, przekazuje niezbędne informacje.
- 5) Pozostali pracownicy szkoły nie udzielają informacji o kryzysie, nie wyrażają swoich opinii publicznie do czasu oficjalnego zakończenia sprawy.
- 6) Dyrektor szkoły wyznacza miejsce oraz godzinę, gdzie będą udzielane informacje dotyczące zdarzenia.
- 7) Na zapytania ze strony mediów należy odpowiadać natychmiast, przekazując jedynie pewne informacje, unikając domysłów na temat prawdopodobnych przyczyn sytuacji kryzysowej.
- 8) W miarę możliwości należy zwołać konferencję prasową.

53. Zapewnienie ochrony zwyczajnej pracy szkoły w wypadku nadzwyczajnego zainteresowania mediów lub organów ścigania osobami ze szkoły

- 1) Przestrzeganie procedur obowiązujących w szkole.
- 2) Poinformowanie organu prowadzącego i nadzorującego z prośbą o wsparcie i merytoryczne wskazówki w rozwiązywaniu problemu.
- 3) Zapewnienie odpowiednich warunków wykonywania czynności mediom i organom ścigania.
- 4) W przypadku postawy nadzwyczajnego zainteresowania mediów uniemożliwiającego lub zakłócającego pracę szkoły następuje powiadomienie odpowiednich służb.

XV. Wydawanie opinii o uczniu

- 1) Opinia o uczniu w Szkole Podstawowej nr 86 w Gdańsku jest przygotowywana przez nauczyciela / wychowawcę / pedagoga szkolnego.
- 2) Opinię przygotowuje się na pisemną prośbę:
 - rodziców/prawnych opiekunów ucznia / uczennicy – z określeniem celu wydania opinii i instytucji w której opinia zostanie przedłożona
- 3) Rodzic/prawny opiekun odbiera opinię za pokwitowaniem odbioru.
- 4) Kopię wydanej informacji (opinii) przechowuje się w dokumentacji szkolnej.

XVI. Używanie telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych

- 1) Podczas zajęć edukacyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone i schowane).
- 2) Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu bądź innego nośnika jest zabronione.
- 3) Uczeń zobowiązany jest do pilnowania swojego telefonu.
- 4) Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zgubienie lub uszkodzenie aparatu w trakcie lekcji oraz innych zajęć (np. na wycieczce, w kinie).
- 5) Jeżeli uczeń nie przestrzega powyższych zasad, to ponosi konsekwencje określone w Statucie szkoły.